

M C 82-34
KONC L. N.
Jutri bom siten

5358200 18.12.2023

KNJIŽNICA IVANA
POTRČA PTUJ

Ko si najbolj želim, da bi moja ušesa v miru počivala,

mi vanje butne pesem: *Vse najboljše, draga ja-az, vse najboljše za mé*, ki jo poslušam že tretjič ta teden, čeprav je šele sreda. Ker Adelajda ne ve, kdaj se je rodila, praznuje in prepeva vsak dan, zraven pa slavi še razne druge obletnice, zmage in tudi poraze.

Kaj spet praznuješ? jo vprašam.

Rojstni ...

Dan, ja, vem, in kaj še?

Dan poezije! Izmislila sem si kolosalno pesem.

Fino. Ampak jaz ne vem, kaj to pomeni.

Vsega ti ni treba vedet.

Vsaj naslov mi povej. Naslov pesmi.

Nima ga.

O čem pa govori?

Daj, no, Aksel, kaj težiš! A ne veš, koliko praznovanj sem že imela ta teden in koliko jih še planiram! To je naporno, dragi moj, ti pa me gnjaviš z drobnarijami!

Oprosti, se uklonim, ker je tako srečna, kadar ji pokažem nekaj spoštovanja in smisla za njene ceremonije.

A si mogoče slišala vremensko napoved? Prespal sem jo.

Slišala, ja. Samo ti je ne povem, če mi ne boš čestital.

Spet sem se zafrknil. Ve, da sem neznansko strt in potlačen, kadar zamudim vremensko napoved.

Vse najboljše, draga Adelajda, voščim za tvoj praznik. Čestitam ti še za kolobarno pesem, za vse dosedanje in prihodnje uspehe, za napredek, vztrajnost, prizadevanja ...

Daj, daj, me prekine. Prvič: ne reče se kolobarno, temveč kolosalno. Drugič: zakaj bi mi čestital za prihodnje uspehe? Saj ne veš, kaj vse še bo! Lahko pa ti za jutri obljubim praznovanje na vrtu, ker bo sončno in toplo.

No, pa sem le izvlekel iz nje vremensko napoved, ki je boljša kot klobasalna pesem. Naravnost fantastična je! Obožujem talentirane vremenarje, ki si upajo, ki znajo, ki garajo! Tudi jaz bom nekoč, ko bom velik, delal za vremensko firmo. Pripravite se! Imeli boste ogromno sonca, malo dežja in vetra v dolinah, pozimi pa sneg po vrhovih, da bodo vaše fotografije z balkona kolonialne, kriminalne in kaj vem, kakšne še, kar Adelajdo vprašajte.

Vem pa, da brez talenta ni poezije in ni lepega vremena. Tistih, ki delajo meglo, nihče ne mara. A ni res? Če se kdo ne strinja, naj si kupi marelo.

Ko me vprašate, kdo je Adelajda,

vam za začetek povem, da živi pri teti Cilki in da jo bomo še srečali. Ko me vprašate, kdo je Cilka, pa vam jo že lahko predstavim:

Nekoč je bila moja varuška. Mamica me je vsako jutro pustila pri njej in se po službi vrnila pome. Ob slabem vremenu me je pripeljala z avtomobilom, kadar je bilo sončno in toplo, pa z vozičkom. Vedno sva šla takoj domov, z avtom ali z vozičkom, nikoli se nisva potepala, do tistega četrtega popoldne, sredi pomladi, ko je mamica rekla Cilki:

“Danes greva v park na rekreacijo.”

Aha, v park, sem si rekel in se vprašal: *Kaj je že rekreacija?*

“O, fino,” je rekla Cilka, medtem ko je menjala iglo pri šivalnem stroju.

Park, park, park. Že sama beseda je špičasta kot šivanka.

“Vem, da je fino, ja. Večkrat ste mi rekli, naj ga peljem,” je odvrnila mamica. “Ampak jaz, veste, se odločam sama.”

Cilka je stresla z glavo, tlesknila z jezikom in prhnila:

“To sem opazila. Presneto! Spet se mi je zlomila igla! Ta stara mašina mi ga nekaj serje!”

“Bo treba novo,” je predlagala mamica.

“Ne, ne, bom kar staro peljala na servis. Danes pač ne bom šivala. Ah, kako sem ratala štorasta! No, lepo, da gresta v park na telovadbo, ja, lepo.” In je zapela: “*Jaz pa grem na zeleno trav'co, trgat rož'ce za mojo mam'co.*”

“Že dobro, Cilka, no,” jo je prekinila mamica. “Midva zdaj greva.”

Položila me je v voziček in sva šla. Na rekreacijo in telovadbo. Cilka je mahala za nama, jaz sem mahal nazaj, ona je pela naprej: “*Trgat rož'ce za mojo mam'co, lepe modre vijolice.*”

Torej park, sem si še enkrat rekel in se vprašal: *A ni to malo pri-smuknjeno?*

MLADINSKI ODDELEK

Videl sem že mnogo parkov, niti eden se mi ni zdel privlačen. Z mamico sva vsak dan gledala televizijo, poznal sem narodne, pustolovske, zabaviščne parke. Videl sem prepade in skale v narodnih, vrtiljake in hitre vlakce v zabaviščnih, viseče mostove in skakalnice v pustolovskih. *Le zakaj bi moral človek riniti v te strašljive luknje, če je doma na varnem*, sem razmišljal, medtem ko sem se vozil.

“Ah, to njeno petje, kako mi gre na živce! Si jo slišal?” je rekla mamica in ustavila voziček. “Čakaj, narediva eno lepo slikico.” Dvignila je telefon. Nisem se nastavil, sploh mi ni bilo mar, čeprav sem se zmeraj rad fotografiral. “Daj, umiri se, no,” mi je prigovarjala. Nisem se umiril.

Ne, Cilkino petje mi sploh ne gre na živce! Ampak to s parki, to!

“Zakaj se tako kremžiš, Aksel? Prav, te bom pa slikala na travci,” je rekla. Telefon je pospravila v torbo.

Tudi na travci se bom kremžil, sem sklenil.

“Mogoče bova tam srečala tvoje prijatelje!”

Kaj? Še to! Z nikomer se nisem hotel srečati! In kdo pravzaprav so moji prijatelji? sem se vprašal. Poznal sem le mamičine, ki so naju kdaj pa kdaj obiskali. Najbolj zoprni izmed njih, ki ni prišel samo kdaj pa kdaj, ampak vsak dan, je bil Davor. Nosil je čevlje z vonjem po gnili zelenjavi.

Stresel sem se od gnusa in strahu.

Ko sva zavila s pločnika,

se je pa še voziček stresel. Park je bil grozovito nagrbančen. Metalo me je sem in tja. Pogledal sem gor, skupaj z mano je premetavalo drevesa. Tudi o teh sem videl že veliko oddaj. Ena so iglavci, drugi listavci. Ta, ki so migala v parku, so imela dolge iglice. Borovci, če sem si prav zapomnil. Nekaj me je čudno spreletelo. Zapeklo v nosu. Parki v televiziji so bili brez vonja, tukaj pa je dišalo močnejše kot v najini kopalnici, ki jo mamica škropi z razpršilcem. Dvignil sem se, pogledal naokrog. Nikjer nobenih vrtiljakov, prepadov, visečih mostov, nobenih škropilnikov, samo trava in borovci. Voziček se je ustavil.

Mamica je sedla na klopco, odgrnila odejo in me dvignila v naročje.

“Prispela sva,” je rekla. Postavila me je na travo. “Lahko hodiš.”

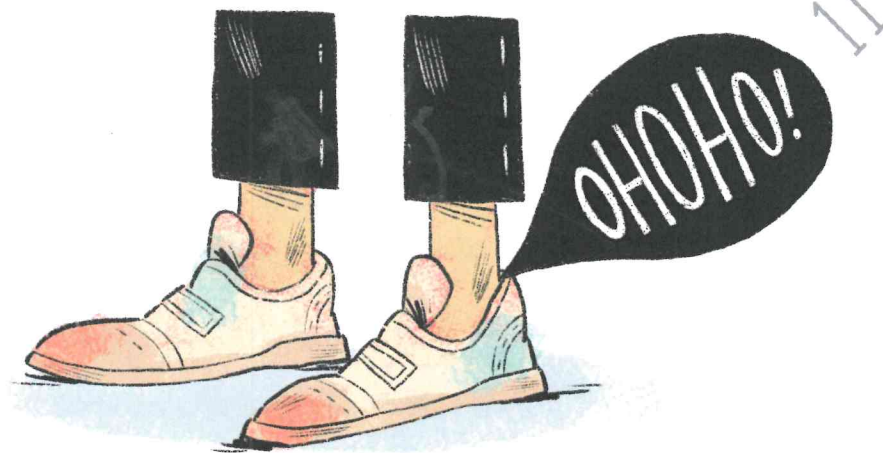
Prosim? Le kaj jo je pičilo? Na tla me je spuščala samo zjutraj in zvečer pred blokom. Tudi pri Cilki na vrtu sem večinoma ležal na pregrinjalu, medtem ko si je ona strigla nohte, listala časopis, pletla, trebila solato, sadila čebulice, telefonirala in brala knjige o junakih, ki so se jim zgodile neverjetne stvari.

“Gibaj se,” mi je zdaj prigovarjala mamica in me božala po glavi.

“Kar daj. Pazila bom nate. Nič hudega se ti ne bo zgodilo.”

Naredil sem dva koraka. Ozrl sem se naokrog, da bi videl, ali mi kje grozi kakšen prijatelj. Nikjer nobenega. *Opla! Pomota.* Z druge

strani parka se je prikazal kosmat moški, ki je imel ob sebi prijatelja, podobnega meni. Ampak mali je hodil sam, ni se pripeljal v vozičku. Zelo sem se ustrašil, stisnil sem se k mamici. Ko pa sem zaznal, da kosmati človek diši po golažu, sem se pomiril. *Kdor ima vonj po golažu, ne more biti nevaren.* Ta, ki je hodil ob njem, je naenkrat stekel k meni, v hipu sva se srečala iz oči v oči. Dišal je po jetrcih in pire krompirju, kar ima Cilka na jedilniku ob četrtnih. Tako močno je dišal, da me je vrglo na zadnjico.

“O, a si padel!” je vzkliknila moja mamica, skočila k meni in me dvignila nazaj na noge. Mali, ki je prišel s kosmatim in velikim, me je še naprej gledal in jaz sem gledal njega.

Srečno novo leto, je rekel.

A ni bilo novo leto pozimi? sem ga vprašal.

Ja, je bilo, ampak meni se zdi, da je tukaj zate vse novo.

Saj je res.

No, vidiš. A naj te naučim, kako se teče?

Ne vem, če smem.

Tek je pravica, je rekel.

Prosim?

Pravica. Nisi vedel?

Ne.

In zakaj se teče? Ko sem gledal olimpijske igre, mi ni bilo jasno, kdo lovi, da vsi bežijo.

Zakaj? Bi tekel ali ne? je vprašal.

Ne vem.

Kaj bi moral vedet? Ne cincaj, no, ne bodi mevža, pridi!

Hotel sem že poskusiti, ko me je ustavil mamičin glas. Ogovorila je kosmatega moža. Prisluhnil sem.

“Kako mu je ime?” je vprašala.

“Beni,” je odgovoril ta, ki mu bom rekel Golaž.

“Aha. Moj pa je Aksel. A ni srčkan?”

“Zelo,” je odgovoril Golaž.

“Vaš lepo teče,” je Benija pohvalila mamica.

“Vaš bi pa sam še harmonko rabu,” je odvrnil Golaž.

“A se hecate?” je rekla mamica.

“Ja,” je vzkliknil Golaž.

Nisem dojel, kaj je mislil s tem in kaj je *harmonka*. Vzel je palico in jo v velikem loku zagnal stran od poti. Beni je stekel za njo. *Mogoče pa se ta igra imenuje harmonka*, sem pomislil.

Čudno me je špiknilo v ušesih. V nogah, v trebuhu, v glavi mi je zabrbotalo. Ustrašil sem se, da imam vedenjske motnje, o tem sem že veliko slišal po televiziji. Rad bi stekel, kakor Beni, a nisem vedel, ali smem ali ne in ali sploh znam. Bi vseeno poskusil?

Potem se je začelo: *Laufej, teci za mano, ujemi, vrzi, skoči, salto, mirno, hop in pazi, primi, drži, nesi*, je tulil Beni.

Prvič v življenju sem izvajal takšne vratolomne akrobacije. Po pesku in po travi sem divjal. Metal sem se po tleh in se valjal! Kje sem se sploh tega naučil? Mamica me je klicala, ampak sem jo komaj slišal. Le še *harmonka* me je zanimala, skupaj z Benijem sem lovil palico, ki jo je največkrat zgrabil on, včasih pa tudi jaz, nosila sva jo Golažu pred noge, Beni je navijal:

Dejmo, primi, v dir! Pazi, luknja, bravo, dečko, hop naprej in spet nazaj!

Golaž je pobiral palico in jo metal. Jaz pa sem tekal, trava me je pikala v trebuh, kadar sem padel, umazal sem se s prahom in zemljo, mamin glas je bil vedno bolj oddaljen. Slišal sem le, da je Golaž zavpil:

“Gospa, dejte ga no pustit, nej dirka! Nej bo svoboden! Pes ni igrača! Pes je žvau!”

Prosim?

Ustavil sem se.

Kaj?

A je rekel, da sem pes? To sem vprašal Benija, ki se je ustavil zraven mene.

Ja, seveda, je odvrnil Beni.

Da sem žvau?

Kaj pa.

A je mislil mene?

Ja, koga pa!

A si ti pes?

Kaj pa naj bom? Klavir? se je začudil Beni.

Ne, ne, sem rekel, klavir sploh ne.

Ja, no, saj pravim, srečno novo leto, je ponovil Beni.

Hvala enako, sem se izmotal in se pretvarjal, da se šalim in da vse razumem. V resnici pa sem krotil neznansko razburjenje. Zgodilo se je nekaj strašnega, velikanskega in dokončnega. Ne bi bil mogoče raje kontrabas?

Ko sva prišla domov,

je mamica s tako silo divjala po stanovanju, kot da je tudi ona pes in žvau. Mogoče se je hotela vživeti v moj položaj. Okopala me je, obrisala in me razčesala. Ob tem je tožila: "Si ga slišal, bedaka? Mu bom že dala harmoniko!" Verjetno je imela v mislih kosmatega človeka z vonjem po golažu.

Umit in odišavljen sem ležal na brisači, prinesla mi je večerjo. Dobil sem ribje brikete brez umetnih dodatkov. Zmazal sem jih en dva tri.

"Nesramno dragi, ampak bio," je vsakič, ko sem jih dobil, povedala mamica. Po večerji sem zlezal k njej na kavč, gledala je film, v katerem so se ljudje smejali, jedli, pili, se objemali. Mamica je postala boljše volje, tudi ona se je smejala in me zraven čohala po glavi. Postajal sem zaspan. Nato je televizor utihnil, naročje pa je zlezlo izpod mene in se odpravilo v kuhinjo. Čez nekaj minut mi je v nosnice priplaval vonj po kakavu. Zlezal sem s kavča in pokukal v kuhinjo. Mamica je imela v rokah skodelico, iz katere se je kadilo, in je telefonirala.

"Davor," je rekla z javkajočim glasom. "Veš, kaj se je zgodilo! Sploh me ni ubogal. Scufalo se mu je." Srknila je vroč požirek in globoko izdihnila.

18

Hitro je govorila. Bil sem skrit za vrati. Spet je zajela sapo. Naredila je še en požirek. Potem je naenkrat odložila skodelico na mizo in planila v jok.

“Tebi se to zdi normalno?” je zahlipala. “Oh, sem mislila, da se vsaj s tabo lahko pogovarjam!”

Prekinila je, vzela krpo in si obrisala oči, kot da briše krožnike. Nato se je v cunjo še useknila in jo nesla v kopalnico, škilil sem za njo, videl sem, da je cunjo vrgla v koš za perilo, odprla je pipo in si umila obraz. Ko je zaloputnila vrata, sem slišal, da se tušira, voda je tekla dolgo, tako dolgo, da me je pritisnilo

v mehurju. Popraskal sem po vratih kopalnice, mamica je prišla ven v pižami, si ogrnila vetrovko in me vzela v naročje. Šla sva dol, pred blok, postavila me je h grmovju. Dvignil sem taco, polulal korenine, malo sem tudi počepnil in iztisnil dva drekca, mamica ju je pospravila v vrečko, ki jo je imela v žepu. Spet me je dvignila v naročje in nesla vrečko v smetnjak. Nič ni govorila z mano in me ni pohvalila za drekca, ki sem ju spodobno in kulturno odložil. Mogoče je bila skregana z vsemi psi na svetu, mogoče celo z mano, ki sem to šele postal.

19

Ko sem dojel, kaj se je zgodilo,

sem bil čisto preč, ker je bilo to zame res preveč. Slabo sem spal, premetaval sem se in si razbijal glavo z vprašanji, kaj bo z mano. Spomnil sem se vsega slabega, kar so ljudje govorili o psih, recimo, da je sosed rekel hišniku: *Tvoj sin je divji kot pes*. Mogoče je tudi mene spremenilo divjanje. Ampak zakaj je potem hišnikov sin še zmeraj sin? Orkala bevskala, ničesar nisem razumel! Sprehodil sem se po stanovanju, da bi se pomiril, bilo je svetlo, ker je bila na ulici prižgana luč in je metala svetlobo skozi okno.

Zagledal sem se v steklenih vratih in se ustrašil samega sebe.

Kdo si pa ti? sem vprašal svoj odsev. *A si prinesel pošto?*

Ne, sem si odgovoril. Pošto nosijo ljudje, ne psi.

Aha, spomnil sem se, da je mož, ki nosi pošto, prejšnjo sredo rekel: *Presneto pasje vreme, tale dež*. To bi še šlo, če se ne bi Cilka pritoževala čez *pasjo vročino*. Oboje pač ne more biti pasje. Rad bi vprašal vremenarje, ali obstaja ribje, kravje, konjsko vreme.

Smrdi kot pes, len kot pes, laže kot pes. Prav nič dobrega. In če smrdim? Povohal sem se pod sprednjimi tačkami. Vse je bilo v redu. Dišal sem po vaniljevi peni. Podrl sem kupček in povohal izpahnjeni zrak. Ni smrdel. Bil je stoprocentno ekološki, z vonjem po hrani brez konzervansov, hlastnil sem po njem in ga z užitkom pogoltnil nazaj. Lahko bi delal reklamo za bio ribje brikete, sem se domislil. Stal bi pred trgovino za pse in rigal in

rigal, na stotine psov bi prihajalo k meni, ujeli bi se na izrigani zrak. Trgovec bi mi plačeval po številu izpahnjenih kupčkov. Bajno bi zaslužil in trgovec tudi. Noben pes ne bi šel domov, dokler jim ne bi mamice kupile ravno takšnih briketov, po kakršnih bi dišali moji kupčki. O, kako lepe sanje. Ampak samo sanje. V resnici sem rigal zastonj.

Želel sem si obilne tolažbe, vendar je nisem bil deležen, ker je mamica že spala. Globoko sesut in osamljen sem se zleknil na preprogo ob njeni postelji.